

включенные в цену сделки). Обязательство в отношении возврата средств (и соответствующее изменение цены сделки и, следовательно, обязательства по договору) необходимо корректировать в конце каждого отчетного периода с учетом изменения обстоятельств.

Актив, признаваемый в отношении права организации на возврат товаров покупателем при исполнении обязательства по возврату средств, должен первоначально оцениваться на основе прежней балансовой стоимости товара за вычетом любых ожидаемых затрат, связанных с получением такого товара. На конец каждого отчетного периода организация должна корректировать оценку актива в результате изменения ожиданий относительно товаров, которые будут возвращены. Организация должна представлять такой актив отдельно от обязательства по возврату средств [2].

Исходя из положений международных стандартов организации розничной торговли должна признать выручку на основании статистики возвратов. Выручка по тем товарам, которые не вернут с высокой степенью вероятности, может быть признана уже в момент передачи их покупателю. А на те товары, по которым ожидается возможный возврат, - признать обязательство. Например, если компания продаст товаров всего на 500 руб., из которых она уверена в невозврате товаров на 200 руб., то в отчетности следует признать выручку на 200 руб. и обязательство по возврату на 300 руб.

В Республике Беларусь, такая возможность не предусмотрена, покупатели же в свою очередь, согласно статье 28 Закона Республики Беларусь № 90-З «О защите прав потребителей» потребитель вправе в течение четырнадцати дней с момента передачи ему непродовольственного товара, если более длительный срок не объявлен продавцом, в месте приобретения или иных местах, объявленных продавцом, возвратить товар надлежащего качества или обменять его на аналогичный товар других размера, формы, габарита, фасона, расцветки или комплектации, произведя в случае разницы в цене необходимый перерасчет с продавцом.

Организация розничной торговли передав право пользования товаром покупателю, отражает выручку от продажи и платит в текущем отчетном периоде налог на добавленную стоимость. Но в

УДК 004.738.5:339:005.32.4

Волонтир Л.О., к.т.н., доцент
Вінницький національний аграрний університет

ТЕХНОЛОГІЇ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Вітчизняних підприємств працюють в умовах таких зовнішніх чинників, як посилення конкуренції та нестабільність економічної ситуації. Враховуючи їх євроінтеграційні спрямування та поглиблення зв'язків на міжнародному ринку праці, особливо це стосується інформаційних технологій, актуальним стає застосування технологій електронної комерції, що безпосередньо зазначається на конкурентоспроможності підприємств.

Конкурентоспроможність підприємства виражає його можливості щодо задоволення потреб клієнтів в товарах та послугах. На конкурентоспроможність підприємства впливають цінові параметри товарів чи послуг, система управління фінансовими потоками, інвестиційною та інноваційною діяльністю. Електронна комерція дозволяє підприємствам підвищити конкурентоспроможність за рахунок зниження витрат, розширення ринку, можливості контролю та обліку процесу продажу, підвищення якості обслуговування клієнтів і застосування персоналізації.

По видам транзакцій технології електронної комерції можна класифікувати так.

Фінансові транзакції: інтернет-банкінг, мобільний банкінг, платіжні системи, мобільні платежі, СВІФТ, електронні гроші, криптовалюта тощо.

Торгові та комунікаційні транзакції: електронними представництвами в інтернет – сайти електронних магазинів, мобільні додатки, корпоративне програмне забезпечення, що пов'язане з бек-офісом.

Логістичні транзакції: управління бізнес-процесами, що пов'язані з ланцюгами постачання та складським обліком. Застосовуються технології штрих-кодів, QR-кодів та інші технології, що дають можливість обміну даними.

Вагомим стимулом розвитку електронної комерції в Україні є розвиток служб постачання. В цій сфері є різні ніші, відмінністю яких є: вартість постачання, гарантії постачання, час на доставку, оплата при отриманні замовлення, географічна присутність та інші чинники. Також розвиваються інноваційні форми постачання – автоматизовані служби доставки.

Необхідно зазначити, що ринок привабливих сегментів електронної торгівлі є високо консолідованим. Передові позиції займає Rozetka.ua. Також на цьому ринку зайняли певні позиції такі гравці як Tickets.ua, modnaKasta, LeBoutique, Slando, Prom.ua, Aukro, Sokol, FotoMag, Allo та інші. Судячи по тенденціям, традиційний рітейл прагне завоювати позиції в сфері електронної торгівлі (наприклад, «Comfy», «Алло» та «Фокстрот»), а онлайніві продавці збільшують присутність в офлайн.

В світовому масштабі ніша e-commerce за підсумками 2017 року показала вражаюче зростання +16%, при цьому досягнувши об'єму 1,5 трильйонів доларів. А ринок України в контексті зростання і перспектив є одним з найбільш привабливих. На відміну від багатьох європейських країн, Уанету до рівня насичення ще дуже далеко.

✓ Приблизний товарообіг послуг та товарів на ринку e-commerce на сьогодні складає близько 50 мільярдів гривень. Під час 2018 року прогнозується його зростання до 65 мільярдів.

✓ Найбільша група майданчиків в сегменті онлайн-торгівлі – це проекти компанії EVO – Prom.ua, Bigl.ua, Crafta.ua, Shafa.ua. Всі вище перераховані сайти є маркетплейсами. За попередній рік українці витратили на них 14,2 мільярди гривень, що майже на 70% більше в порівнянні з роком, що передував раніш.

✓ 31% українських користувачів Інтернету хоча б один раз робили покупку в онлайні [3].

Вагомим стимулом розвитку електронної комерції в Україні є розвиток служб постачання. В цій сфері є різні ніші, відмінністю яких є: вартість постачання, гарантії постачання, час на доставку, оплата при отриманні посилки, географічна присутність та інші фактори. Також розвиваються інноваційні форми постачання, такі як, автоматизовані служби доставки.

Позитивні перспективи розвитку мобільних платежів підтверджують статистичні дані. Зокрема згідно з дослідженням

компанії Allied Market Research глобальний ринок мобільних платежів досягне об'єму 5,250 млрд дол. в 2020 році [4]. Очікується зростання кількості мобільних додатків, пов'язаних з мобільною комерцією, мобільними квитковими сервісами, мобільними купонами, мобільними грошовими переводами та мікроплатежами. Учасниками інфраструктури, що поєднана з мобільними платежами є мобільні оператори зв'язку, виробники мобільних пристроїв, провайдери мобільних платіжних послуг, розробники мобільних додатків, агрегатори контенту та інші учасники. Таке різноманіття учасників мобільних платежів вимагає розробки єдиних стандартів та заходів для безпеки.

Література

1. Полях В. М., Кривошеєва Н. М., Клочко В. М. Електронна комерція: теоретико-правові засади та сучасний стан в Україні. *Scientific Journal «ScienceRise»*. 2017. № 5. С. 11–17.
2. Ховрак І. В. Електронна комерція в Україні: переваги та недоліки. *Економіка. Фінанси. Право*. 2013. № 4. С. 16-20.
3. Цікаві факти про Інтернет-торгівлю в світі в 2018 році. URL: <http://lemarbet.com/ua/razvitie-internet-magazina/interesnye-fakty-ob-internet-torgovle/>.
4. Соколова Е. Годовой товарооборот малого e-Commerce на Prom.ua превысил 3 млрд. гривен. URL: <http://itexpert.org.ua/rubrikator/item/40801-godovoj-tovarooborot-malogo-e-commerce-na-promua-prevysil-3-mlrd-griven.html>

УДК 657:004

Волот О.І., к.е.н., доцент,
Хрей А.П., студентка 4 курсу
Чернігівський національний технологічний університет

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ЗВІТНОСТІ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

У час новітніх інформаційних технологій та електронних комунікацій, які займають вагомe місце у повсякденному житті, неможливо оминати їх застосування у загальноекономічних процесах. Все більше країн оптимізують ведення документообігу та удосконалюють методи прийняття управлінських рішень.

Незважаючи на відмінність світових економік і методів адміністрування податків, необхідно обмінюватися досвідом для

Відповідальний за випуск:

Чудовець В.В.

Комп'ютерна верстка:

Риковська Л.О.

Інформаційно-видавничий відділ
Луцького національного технічного університету
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75

Друк – ІВВ Луцького НТУ
Свідоцтво Держтелерадіо України ДК № 4123 від 28.09.2011 р.